

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

Системи оброблення інформації
КОМП'ЮТЕРНА ГРАФІКА

Терміни та визначення

ДСТУ 2939—94

Видання офіційне

БЗ № 11-94/758

ДЕРЖСТАНДАРТ УКРАЇНИ
Київ

ПЕРЕДМОВА

1 РОЗРОБЛЕНО І ВНЕСЕНО Інститутом програмних систем (ІПС) НАН України

2 ЗАТВЕРДЖЕНО І ВВЕДЕНО В ДІЮ наказом Держстандарту України № 333 від 28 грудня 1994 р.

3 Цей стандарт відповідає міжнародному стандарту ISO 2382-13:1984 «Data processing — Vocabulary — Part 13: Computer graphics»

4 ВВЕДЕНО ВПЕРШЕ

5 РОЗРОБНИКИ: Л. Бабко, В. Грищепко, канд. фіз.-мат. наук, О. Перевозчикова, д-р фіз.-мат. наук, В. Цимбал, К. Ющенко, чл.-кор. НАН України

ЗМІСТ

1 Галузь використання	1
2 Нормативні посилання	1
3 Основні положення	2
4 Загальні поняття	2
5 Зображення. Зберігання зображень	4
6 Візуалізація зображень	7
7 Функційні пристрої	10
8 Процеси та методи функціонування	16
Абетковий покажчик українських термінів	22
Абетковий покажчик англійських термінів	25
Абетковий покажчик французьких термінів	28
Абетковий покажчик російських термінів	31

Видання офіційне

Держстандарт України, 1995

Цей стандарт не може бути повністю чи частково відтворений, тиражований і розповсюджений без дозволу Держстандарту України

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

СИСТЕМИ ОБРОБЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ

КОМП'ЮТЕРНА ГРАФІКА

Терміни та визначення

СИСТЕМЫ ОБРАБОТКИ ИНФОРМАЦИИ

КОМПЬЮТЕРНАЯ ГРАФИКА

Термины и определения

INFORMATION PROCESSING SYSTEMS

COMPUTER GRAPHICS

Terms and definitions

Чинний від 1996—01—01

1 ГАЛУЗЬ ВИКОРИСТАННЯ

1.1 Цей стандарт установлює терміни і визначення найуживаніших понять у галузі комп'ютерної графіки.

1.2 Терміни, встановлені у цьому стандарті, обов'язкові для використання в усіх видах нормативних документів, науково-технічній, навчальній і довідковій літературі та в комп'ютерних інформаційних системах.

1.3 Стандарт повинен застосовуватися спільно з чинними стандартами, в яких установлюються терміни та визначення з інформаційних технологій.

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

Цей стандарт містить посилання на такі нормативні документи:

ДСТУ 2938—94 Системи оброблення інформації. Основні поняття. Терміни та визначення

ДСТУ 2869—94 Системи оброблення інформації. Обладнання периферійне. Терміни та визначення

ГОСТ 27459—87 Системы обработки информации. Машинная графика. Термины и определения

3 ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ

3.1 Для кожного поняття встановлено один стандартизований термін.

3.2 Подані визначення можна, в разі необхідності, змінювати, вводячи до них похідні ознаки, розкриваючи значення використовуваних у них термінів, вказуючи об'єкти, що входять до обсягу визначуваного поняття. Зміни не повинні порушувати обсяг і зміст понять, визначених у стандарті.

3.3 У стандарті, як довідкові, подані англійські (en), французькі (fr) та російські (ru) відповідники стандартизованих термінів, взяті з відповідних міжнародних чи державних стандартів, а також визначення російською мовою.

Переклад терміна та його визначення російською мовою, відсутнього в чинних державних російських стандартах, подаються в круглих дужках.

Стандартизовані російські терміни і визначення наводяться з посиланнями на той стандарт, у якому вони стандартизовані. Позначення стандарту, на який робиться посилання, наводиться в круглих дужках після визначення.

3.4 У стандарті наведено абетковий покажчик українських термінів та абеткові покажчики їх іншомовних відповідників кожною мовою окремо.

3.5 Стандартизовані терміни набрані напівгрубим шрифтом.

3.6 Позначка, що вказує на галузь використання багатозначного терміна, подана у круглих дужках світлим шрифтом після терміна.

4 ЗАГАЛЬНІ ПОНЯТТЯ

4.1 комп'ютерна графіка

Сукупність методів і способів перетворення за допомогою комп'ютера даних у графічне зображення і графічного зображення в дані (ДСТУ 2938)

en computer graphics

fr infographie

ru компьютерная графика

(Совокупность методов и приемов для преобразования при помощи компьютера данных в графическое представление и графического представления в данные)

4.2 координатна графіка

Комп'ютерна графіка, в якій зображення генерується за допомогою команд візуалізації та координат

en coordinate graphics

fr infographie par coordonnées

ru координатная графика (Компьютерная графика, в которой изображение генерируется при помощи команд визуализации и координат)

4.3 растрова графіка

Комп'ютерна графіка, в якій зображення генерується з масиву пікселів, упорядкованих рядками та стовпцями

en raster graphics

fr infographie par quadrillage

ru растровая графика (Компьютерная графика, в которой изображение генерируется из массива пикселей, упорядоченных по строкам и столбцам)

4.4 фізичний простір

Простір, що визначається набором адресовних точок графічного пристрою

en device space

fr espace d'appareil

ru физическое пространство (Пространство, определяемое набором адресуемых точек графического устройства)

4.5 команда візуалізації

Команда, що генерує зображення

en display command

fr commande d'affichage

ru команда визуализации (Команда, генерирующая изображение)

4.6 абсолютна команда візуалізації

Команда візуалізації, в якій застосовуються абсолютні координати

en absolute command

fr commande absolue

ru абсолютная команда визуализации

Команда визуализации, в которой используются абсолютные координаты (ГОСТ 27459)

4.7 відносна команда візуалізації

Команда візуалізації, в якій застосовуються відносні координати

en relative command

fr commande relative

ru относительная команда визуализации

Команда визуализации, в ко-

		торой используются относительные координаты (ГОСТ 27459)
4.8 адресовність Кількість адресовних точок у просторі графічного пристрою	en addressability fr capacité d'adressage ru адресуемость (Количество адресуемых точек в пространстве графического устройства)	
4.9 адресовна точка Будь-яка точка пристрою, яку можна задати координатами	en addressable point fr position adressable ru адресуемая точка (Любая точка устройства, которая может быть задана координатами)	

5 ЗОБРАЖЕННЯ. ЗБЕРІГАННЯ ЗОБРАЖЕНЬ

5.1 закодоване зображення Зображення, подане у формі, придатний для зберігання й оброблення комп'ютером	en coded image fr image codée ru закодированное изображение (Изображение, представленное в форме, пригодной для хранения и обработки компьютером)
5.2 каркасне подання Подання, в якому зображаються всі ребра тримірного об'єкта, незалежно від того, видимі вони чи ні	en wire frame representation fr représentation fil de fer ru каркасное представление (Представление, в котором изображаются все ребра трехмерного объекта, независимо от того, видны они или нет)
5.3 тримірний об'єкт Об'єкт, точки якого задаються трьома координатами	en three-dimensional object fr objet a trois dimension ru трехмерный объект (Объект, точки которого задаются тремя координатами)

5.4 віртуальний простір Простір, у якому координати примітивів виведення не залежать від пристроїв	en virtual space fr espace virtuel ru виртуальное пространство Пространство, в котором координаты примитивов вывода не зависят от устройств (ГОСТ 27459)
---	---

5.5 сегмент (у комп'ютерній графіці) Сукупність примітивів виведення, якою можна маніпулювати як єдиним цілим	en segment (in computer graphics) fr segment (en infographie) ru сегмент (в компьютерной графике) Совокупность примитивов вывода, которой можно манипулировать как единым целым (ГОСТ 27459)
--	---

5.6 маркер (у комп'ютерній графіці) Символ визначеного типу, що використовується для позначення конкретної позиції на поверхні візуалізації	en marker (in computer graphics) fr marque (en infographie) ru маркер (в компьютерной графике) Символ заданного вида, который используют для обозначения конкретной позиции на поверхности визуализации (ГОСТ 27459)
--	---

5.7 примітив введення Елементарна сукупність даних, одержаних від пристроїв введення	en input primitive fr primitive d'entrée ru примитив ввода (Элементарная совокупность данных, полученных от устройств ввода)
---	---

5.8 примітив виведення Неподільний графічний елемент, що використовується для побудови зображення	en output primitive fr primitive graphique ru примитив вывода (Неделимый графический элемент, используемый для построения изображения)
--	---

5.9 графічний елемент Складова частина об'єкта, яка може використовуватися для побудови відтворюваного зображення	en graphic element fr élément graphique ru графический элемент (Составная часть объекта, которая может использоваться для построения воспроизводимого изображения)	en device coordinate fr coordonnée d'appareil ru координата пользователя (Координата, заданная пользователем в системе координат, не зависящей от устройства)
5.10 невидима лінія Відрізок лінії тримірного об'єкта, закритий від спостерігача поверхнею цього або іншого об'єкта	en hidden line fr ligne cachée ru невидимая линия (Отрезок линии трехмерного объекта, закрытый от наблюдателя поверхностью этого или другого объекта)	en device coordinate fr coordonnée d'appareil ru координата устройства (Координата, заданная в системе координат устройства)
5.11 абсолютна координата Координата, що визначає позицію адресовної точки щодо початку заданої системи координат	en absolute coordinate fr coordonnée absolue ru абсолютная координата (Координата, определяющая позицию адресуемой точки по отношению к началу заданной системы координат)	en normalised device coordinate fr coordonnée d'appareil normalisée ru нормализованная координата Координата, заданная в промежуточной, не зависящей от устройства системе координат и нормированная относительно некоторого диапазона, обычно от 0 до 1 (ГОСТ 27459)
5.12 відносна координата Координата, що визначає позицію однієї адресовної точки відносно іншої	en relative coordinate fr coordonnée relative ru относительная координата (Координата, определяющая позицию одной адресуемой точки по отношению к другой)	en world coordinate fr coordonnée universelle ru мировая координата (Не зависящая от устройства декартова координата, используемая в прикладной программе для определения графических входных и выходных данных)
5.13 інкрементна координата Відносна координата, для якої попередня адресовна точка є точкою відліку	en incremental coordinate fr coordonnée par accroissement ru инкрементальная координата (Относительная координата, для которой предыдущая адресуемая точка является точкой отсчета)	
5.14 координата користувача Координата, задана користувачем	en user coordinate fr coordonnée d'utilisateur	
	вачем у системі координат, не залежній від пристрою	
	5.15 координата пристрою Координата, задана в системі координат пристрою	
	5.16 нормалізована координата Координата, задана в проміжній, не залежній від пристрою системі координат і нормована щодо якогось діапазону, звичайно від нуля до одиниці	
	5.17 універсальна координата Не залежна від пристрою декартова координата, що застосовується у прикладній програмі для визначення графічних вхідних і вихідних даних	

6 ВІЗУАЛІЗАЦІЯ ЗОБРАЖЕНЬ

6.1 візуалізація (у комп'ютерній графіці) Подання даних на екрані монітора, придатне для безпосереднього сприймання людиною	en display (in computer graphics) fr affichage (en infographie) ru визуализация (в компьютерной графике) (Представление данных на экране монитора, пригодное для непосредственного восприятия человеком)
--	---

6.2 зображення Сукупність примітивів виведення і (чи) сегментів, які можна одночасно вивести на поверхню візуалізації	en display image fr image ru изображение (Совокупность примитивов вывода и (или) сегментов, которые могут быть одновременно выведены на поверхность визуализации)	6.7 м'яка копія (у комп'ютерній графіці) Зображення графічних даних, що не зберігається	en soft copy (in computer graphics) fr image vidéo (en infographie) ru мягкая копия (в компьютерной графике) Несохраняемое изображение графических данных (ГОСТ 27459)
6.3 гасіння зображення Знищення зображення одного або кількох примітивів виведення чи сегментів	en blanking fr extinction ru гашение изображения (Уничтожение изображения одного или нескольких примитивов вывода или сегментов)	6.8 тверда копія (у комп'ютерній графіці) Копія, що є довготривалою фіксацією візуального відображення графічних даних і може використовуватися без допомоги будь-яких технічних засобів	en hard copy (in computer graphics) fr copie papier (en infographie) ru твердая копия (в компьютерной графике) (Копия, которая является долговременной фиксацией визуального отображения графических данных и может использоваться без помощи каких-либо технических средств)
6.4 завертання Ефект, при якому частина зображення, що виходить за одну з меж простору візуалізації, з'являється біля протилежної межі цього простору	en wraparound fr bouclage ru заворачивание Эффект, при котором часть изображения, выходящая за одну из границ пространства визуализации, появляется у противоположной границы этого пространства (ГОСТ 27459)	6.9 простір візуалізації Частина фізичного простору, доступна для виведення зображення	en display space fr espace d'affichage ru пространство визуализации (Часть физического пространства, доступная для вывода изображения)
6.5 мерехтіння Навмисна періодична зміна яскравості одного або більше елементів примітивів виведення або сегментів	en blinking fr clignotement ru мерцание (Преднамеренное периодическое изменение яркости одного или более примитивов вывода или сегментов)	6.10 піксель Найменший елемент поверхні візуалізації, якому незалежним способом можуть бути задані колір, інтенсивність та інші характеристики зображення	en pixel fr pixel ru пиксель Наименьший элемент поверхности визуализации, которому могут быть независимым образом заданы цвет, интенсивность и другие характеристики изображения (ГОСТ 27459)
6.6 мигтіння Небажана пульсація зображення на екрані електронно-променевої трубки	en flicker fr papillotement ru мигание (Нежелательная пульсация изображения на экране электронно-лучевой трубки)	6.11 растрові одиниця Одиниця виміру, що визначається відстанню між центрами суміжних пікселів	en raster unit fr unité de trame ru растровая единица (Единица измерения, опреде-

ляемая расстоянием между центрами смежных пикселей)

6.12 абсолютний вектор
Вектор, заданий у абсолютних координатах

en absolute vector
fr vecteur absolu
ru абсолютный вектор (Вектор, заданный в абсолютных координатах)

6.13 відносний вектор
Вектор, заданий у відносних координатах

en incremental vector
fr vecteur relatif
ru относительный вектор (Вектор, заданный в относительных координатах)

6.14 величина інкременту
Відстань між суміжними адресовними точками на поверхні візуалізації

en increment size
fr incrément
ru величина инкремента (Расстояние между смежными адресуемыми точками на поверхности визуализации)

6.15 крок графобудівника
Величина інкременту на графобудівнику

en plotter step size
fr pas de tracéur
ru шаг графопостроителя (Величина инкремента на графопостроителе (ГОСТ 27459))

7 ФУНКЦІЙНІ ПРИСТРОЇ

7.1 поверхня візуалізації
Поверхня графічного пристрою, на якій відтворюється зображення

en display surface
fr surface d'affichage
ru поверхность визуализации (Поверхность графического устройства, на которой воспроизводится изображение)

7.2 графічний термінал
Термінал, призначений для введення-виведення графічної інформації

en display console
fr visu
ru графический терминал (Терминал, предназначенный

для ввода-вывода графической информации)

7.3 каліграфічний дисплей
Графічний дисплей, в якому примітиви виведення генеруються у послідовності, визначеній програмою

en calligraphic display device
fr visu à balayage cavalier
ru каллиграфический дисплей (Графический дисплей, в котором примитивы вывода генерируются в последовательности, определенной программой)

7.4 дисплей (у системах оброблення даних)
Пристрій виведення, який здійснює візуальне подання даних

en display device
fr afficheur
ru дисплей (в системах обработки данных) (Устройство вывода, осуществляющее визуальное представление данных)

7.5 растровий дисплей
Дисплей, у якому зображення генерується з використанням растрової графіки

en raster display device
fr visu à quadrillage
ru растровый дисплей (Дисплей, в котором изображение генерируется с использованием растровой графики)

7.6 плазмова панель
Пристрій, що складається з сітки електродів у плоскій панелі, наповненій газом

en plasma panel
fr écran à plasma
ru плазменная панель (Устройство, состоящее из сетки электродов в плоской панели, наполненной газом)

7.7 запам'ятовувальна електронно-променева трубка
Електронно-променева трубка, яка зберігає візуальне відтворення без обов'язкового відновлення даних

en storage tube
fr tube à mémoire
ru запоминающая электронно-лучевая трубка (Электронно-лучевая трубка, которая сохраняет визуальное отображение без обязательной регенерации данных)

7.8 барабанный графобудівник Графобудівник, що креслить візуальне зображення на поверхні, встановлений на обертовому барабані	en drum plotter fr traceur à rouleau ru барабанный графопостроитель (Графопостроитель, который вычерчивает изображение на поверхности, установленной на вращающемся барабане)	7.13 генератор символів Функційний пристрій, що перетворює кодоване подання символів у графічне для їх візуалізації	ток на поверхню визуализации) en character generator fr générateur de caractères ru генератор символов (Функциональное устройство, преобразующее кодированное представление символов в графическое для их визуализации)
7.9 електростатичний графобудівник Растровий графобудівник, у якому друкарська фарба електростатично фіксується на папері за допомогою послідовного ряду електродів	en electrostatic plotter fr traceur électrostatique ru электростатический графопостроитель (Растровый графопостроитель, в котором типографская краска электростатически фиксируется на бумаге при помощи последовательного ряда электродов)	7.14 генератор векторів Функційний пристрій, що генерує напрямлені відрізки прямих	en vector generator fr générateur de vecteurs ru генератор векторов (Функциональное устройство, генерирующее направленные отрезки прямых)
7.10 планшетний графобудівник Графобудівник, що креслить зображення на поверхні візуалізації, яка є площиною	en flatbed plotter fr table traçante ru планшетный графопостроитель (Графопостроитель, который вычерчивает изображение на поверхности визуализации, являющейся плоскостью)	7.15 генератор кривих Функційний пристрій, що перетворює кодоване подання кривої у графічне	en curve generator fr générateur de courbes ru генератор кривых (Функциональное устройство, которое преобразует кодированное представление кривой в графическое (ГОСТ 27459)
7.11 растровий графобудівник Графобудівник, що креслить зображення на поверхні візуалізації за допомогою введення рядками	en raster plotter fr traceur par ligne ru растровый графопостроитель (Графопостроитель, который вычерчивает изображение на поверхности визуализации при помощи построчного ввода)	7.16 крапковий генератор символів Генератор символів, що створює їх зображення з крапок	en dot matrix character generator fr générateur de caractères par points ru точечный генератор символов (Генератор символов, создающий их изображение из точек)
7.12 друкувальний вузол графобудівника Частина графобудівника, що застосовується для нанесення позначок на поверхню візуалізації	en plotting head fr tête traçante ru пишущий узел графопостроителя (Часть графопостроителя, используемая для нанесения ме-	7.17 штриховий генератор символів Генератор символів, що створює зображення символів, складені з відрізків ліній	en stroke character generator fr générateur de caractères par traits ru штриховой генератор символов (Генератор символов, созда-

- 7.8 барабанний графобудівник
Графобудівник, що креслить візуальне зображення на поверхні, встановлений на обертовому барабані
- 7.9 електростатичний графобудівник
Растровий графобудівник, у якому друкарська фарба електростатично фіксується на папері за допомогою послідовного ряду електродів
- 7.10 планшетний графобудівник
Графобудівник, що креслить зображення на поверхні візуалізації, яка є площиною
- 7.11 растровий графобудівник
Графобудівник, що креслить зображення на поверхні візуалізації за допомогою введення рядками
- 7.12 друкувальний вузол графобудівника
Частина графобудівника, що застосовується для нанесення позначок на поверхню візуалізації
- en drum plotter
fr traceur à rouleau
ru барабанный графопостроитель (Графопостроитель, который вычерчивает визуальное изображение на поверхности, установленной на вращающемся барабане)
- en electrostatic plotter
fr traceur électrostatique
ru электростатический графопостроитель (Растровый графопостроитель, в котором типографская краска электростатически фиксируется на бумаге при помощи последовательного ряда электродов)
- en flatbed plotter
fr table traçante
ru планшетный графопостроитель (Графопостроитель, который вычерчивает изображение на поверхности визуализации, являющейся плоскостью)
- en raster plotter
fr traceur par ligne
ru растровый графопостроитель (Графопостроитель, который вычерчивает изображение на поверхности визуализации при помощи построчного ввода)
- en plotting head
fr tête traçante
ru пишущий узел графопостроителя (Часть графопостроителя, используемая для нанесения ме-

- ток на поверхность визуализации)
- 7.13 генератор символів
Функційний пристрій, що перетворює кодоване подання символів у графічне для їх візуалізації
- 7.14 генератор векторів
Функційний пристрій, що генерує напрямлені відрізки прямих
- 7.15 генератор кривих
Функційний пристрій, що перетворює кодоване подання кривої у графічне
- 7.16 крапковий генератор символів
Генератор символів, що створює їх зображення з крапок
- 7.17 штриховий генератор символів
Генератор символів, що створює зображення символів, складені з відрізків ліній
- en character generator
fr générateur de caractères
ru генератор символов (Функциональное устройство, преобразующее кодированное представление символов в графическое для их визуализации)
- en vector generator
fr générateur de vecteurs
ru генератор векторов (Функциональное устройство, генерирующее направленные отрезки прямых)
- en curve generator
fr générateur de courbes
ru генератор кривых (Функциональное устройство, которое преобразует кодированное представление кривой в графическое (ГОСТ 27459))
- en dot matrix character generator
fr générateur de caractères par points
ru точечный генератор символов (Генератор символов, создающий их изображение из точек)
- en stroke character generator
fr générateur de caractères par traits
ru штриховой генератор символов (Генератор символов, созда-

7.18 маховичок Колесо, що обертається навколо своєї осі і забезпечує передачу значення скалярної величини	en thumb wheel fr molette gu маховичок (Колесо, що обертається навколо своєї осі і забезпечує передачу значення скалярної величини)	7.23 функційна клавіша Клавіша, натискання якої ініціює виконання певної функції, що залежить від виконуваної програми	en function button fr touche de fonction gu функціональна клавіша (Клавіша, натискання якої ініціює виконання певної функції, що залежить від виконуваної програми)
7.19 «миша» Периферійний пристрій введення координат позицій, що приводиться в дію пересуванням по плоскій поверхні (ДСТУ 2869)	en «mouse» fr «souris» gu «мышь» (Периферійне устройство ввода координат позицій, которое приводится в действие, передвижением по плоской поверхности)	7.24 світлове перо Світлочутлива указка, що застосовується наведенням її на поверхню візуалізації	en light pen fr photostyle gu световое перо (Светочувствительная указка, которая используется наведением ее на поверхность визуализации)
7.20 планшет (у комп'ютерній графіці) Спеціальна площина з механізмом для позначення положень точок, що застосовується як пристрій введення позицій	en tablet fr tablette gu планшет (в компьютерной графике) (Специальная плоская поверхность с механизмом для указания положений точек, используемая в качестве устройства ввода позиций)	7.25 указка Пристрій введення позицій, що застосовується для визначення конкретного елемента зображення або сегмента	en pick device fr dispositif de désignation gu указка (Устройство ввода позиций, используемое для определения конкретного элемента изображения или сегмента)
7.21 світлова кнопка Примітиви виведення, що використовуються для імітації функційної клавіші за допомогою указки	en light button fr touche virtuelle gu световая кнопка (Примитивы вывода, которые используются для имитации функциональной клавиши при помощи указки)	7.26 пристрій введення позицій Функційний пристрій введення координат точок	en locator fr releveur de coordonnées gu устройство ввода позиций (Функциональное устройство ввода координат точек)
7.22 пристрій введення чисел Пристрій введення, що надає значення скалярної величини	envaluator fr compareur gu устройство ввода чисел Устройство ввода, предоставляющее значение скалярной величины	7.27 пристрій введення послідовності позицій Пристрій введення позицій, який подає впорядковану послідовність координат, що відповідає траєкторії його руху	en stroke device fr lecteur de courbes gu устройство ввода последовательности позиций (Устройство ввода позиций, предоставляющее упорядоченную последовательность координат, которая соответствует траектории его движения)

вует траєктории его движе-
ння)

- 7.28 пристрій вибору
Пристрій введення позицій,
що подає одне значення з
набору альтернативних
- en choice device
fr sélecteur
ru устройство выбора
(Устройство ввода позицій,
предоставляющее одно зна-
чение из набора альтерна-
тивных)

8 ПРОЦЕСИ ТА МЕТОДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ

- 8.1 типова форма
Бланк, що застосовується як
основне зображення
- en form overlay
fr cadre de superimpression
ru типовая форма
(Бланк, применяемый в ка-
честве основного изображе-
ния)

- 8.2 візуалізація типової форми
Подання типової форми на
екрані монітора
- en form flash
fr impression de cadre
ru визуализация типовой формы
(Представление типовой фор-
мы на экране монитора)

- 8.3 основне зображення
Частина зображення, що мо-
же змінюватися під час будь-
яких операцій
- en foreground image
fr premier plan d'image
ru основное изображение
(Часть изображения, которая
может изменяться при любых
операциях)

- 8.4 фонове зображення
Частина зображення, такого,
як типова форма, що не змі-
нюється протягом визначених
послідовностей операцій
- en background image
fr fond d'image
ru фоновое изображение
Часть изображения, подобная
типовой форме, которая оста-
ется неизменной при опре-
деленных последовательностях
операций (ГОСТ 27459)

- 8.5 повторна генерація зобра-
ження
Послідовність дій, потрібних
для того, щоб знову згене-
рувати зображення на повер-
хні візуалізації з його подання
у пам'яті
- en image regeneration
fr régénération d'image
ru повторная генерация изобра-
жения
(Последовательность действий,
необходимых для того, чтобы
вновь сгенерировать изобра-
жение на поверхности визу-
ализации из его представле-
ния в памяти)

- 8.6 повторювана генерація зоб-
раження
Послідовність дій, потрібних
для того, щоб періодично ге-
нерувати зображення на по-
верхні візуалізації з його по-
дання в пам'яті
- en refresh
fr rafraîchissement
ru повторяющаяся генерация изо-
бражения
(Последовательность действий,
необходимых для того, чтобы
периодически генерировать
изображение на поверхности
визуализации из его пред-
ставления в памяти)

- 8.7 частота відновлення
Кількість відтворених зобра-
жень за одну секунду
- en refresh rate
fr fréquence de rafraîchissement
ru частота регенерации
(Количество воспроизведенных
изображений за одну секунду)

- 8.8 відлуння (у комп'ютерній
графіці)
Негайне сповіщення операто-
ра графічного терміналу про
поточні значення, які можуть
надаватися пристроєм введен-
ня позицій
- en echo (in computer graphics)
fr écho (en infographie)
ru эхо (в компьютерной графи-
ке)
(Немедленное извещение опе-
ратору графического термина-
ла о текущих значениях, ко-
торые могут быть представ-
лены устройством ввода по-
зиций)

- 8.9 курсор
Видима позначка на поверхні
візуалізації, що позначає міс-
це, де відбувається дія, або
- en cursor
fr curseur
курсор
(Видимая метка на поверх-

ДСТУ 2939—94

зображення об'єкта, над яким здійснюється дія

ности визуализации, указывающая место, где производится действие, или изображение объекта, над которым производится действие)

8.10 трасування (у комп'ютерній графіці)
Переміщення символу трасуванняen tracking (in computer graphics)
fr poursuite (en infographie)
ru трассировка (в компьютерной графике)
Перемещение символа трассировки (ГОСТ 27459)8.11 символ трасування
Символ на поверхні візуалізації, що позначає позицію, яка відповідає даним, введеним пристроєм введення позиційen tracking symbol
fr symbole de poursuite
ru символ трассировки
(Символ на поверхности визуализации, указывающий позицию, соответствующую данным, введенным устройством ввода позиций)8.12 символ прицілу
Коло або інша висвітлована на поверхні візуалізації фігура, що використовується для позначення ділянки, де у визначений момент можна виявити наявність світлового пераen aiming symbol
fr champ de visée
ru символ прицела
Окружность или другая высвечиваемая на поверхности визуализации фигура, используемая для обозначения области, в которой в данный момент может быть обнаружено присутствие светового пера (ГОСТ 27459)8.13 виявлюваний елемент
Примітив виведення, який можна виявити за допомогою указкиen detectable element
fr élément détectable
ru обнаруживаемый элемент
(Примитив вывода, который может быть обнаружен с помощью указки)8.14 еластичне з'єднання
Переміщення спільних кінців набору прямих ліній при збереженні фіксованого стану інших кінців цих лінійen rubber banding
fr étirement
ru эластичное соединение
(Перемещение общих концов набора прямых линий при фиксированном положении других концов этих линий)8.15 рисування (у комп'ютерній графіці)
Введення ліній за допомогою пристрою введення позиційen inking (in computer graphics)
fr enstage (en infographie)
ru рисование (в компьютерной графике)
(Ввод линий с помощью устройства ввода позиций)8.16 відтинання
Вилучення елементів зображення, що містяться поза заданою ділянкоюen clipping
fr détournage
ru отсечение
(Удаление элементов изображения, лежащих вне заданной области)8.17 перетворення для огляду
Відображення меж та вмісту вікна у межі та внутрішню частину поля виведенняen viewing transformation
fr transformation fenêtre clôturée
ru преобразование для просмотра
ра
(Отображение границ и внутреннего содержимого окна в границы и внутреннюю часть поля вывода)8.18 екранування
Знищення елементів зображення, що потрапляють у задану ділянкуen shielding
fr masquage
ru экранирование
(Подавление элементов изображения, попадающих в заданную область)8.19 дзеркальне відображення
Поворот елементів зображення на 180 градусів навколо якоїсь осі, яка міститься на поверхні візуалізаціїen mirroring
fr réflexion
ru зеркальное отражение
(Поворот элементов изображения на 180 градусов вокруг

		некоторой оси, находящейся на поверхности визуализации)		орієнтування якої в просторі безперервно змінюється		ментов изображения, вращающихся вокруг некоторой оси, ориентация которой в пространстве непрерывно изменяется)
8.20 зсув (зображення) Зміщення всіх елементів зображення на одну й ту саму величину	en fr ru	translating translation сдвиг (изображения) (Смещение всех элементов изображения на одну и ту же величину)		8.25 поворот Обертання елементів зображення навколо заданої осі	en fr ru	rotation rotation поворот (Вращение элементов изображения вокруг заданной оси)
8.21 панорамування Послідовний зсув зображення для одержання зорового відчуття руху в горизонтальному напрямку	en fr ru	panning panoramique панорамирование (Последовательный сдвиг изображения с целью создания зрительного ощущения движения в горизонтальном направлении)		8.26 прокручування Переміщення вікна у вертикальному або горизонтальному напрямках так, що нові дані з'являються всередині поля виведення, а старі зникають	en fr ru	scrolling défilement прокручивание Перемещение окна в вертикальном или горизонтальном направлениях таким образом, что новые данные появляются внутри поля вывода, а старые исчезают (ГОСТ 27459)
8.22 масштабування (у комп'ютерній графіці) Збільшення або зменшення зображення чи його частини у певне число разів	en fr ru	scaling (in computer graphics) changement d'échelle (en infographie) масштабирование (в компьютерной графике) (Увеличение или уменьшение изображения или его части в некоторое число раз)		8.27 вертикальне прокручування Прокручування, обмежене напрямками вгору і вниз	en fr ru	rolling défilement vertical вертикальное прокручивание Прокручивание, ограниченное направлениями вверх и вниз (ГОСТ 27459)
8.23 поступове масштабування Масштабування зображень для створення зорового відчуття руху всієї візуалізованої групи чи її частини в напрямку до спостерігача або від нього	en fr ru	zooming variation de focale постепенное масштабирование (Масштабирование изображений для создания зрительного ощущения движения всей визуализируемой группы или ее части в направлении к наблюдателю или от него)		8.28 вікно Задана частина віртуального простору	en fr ru	window fenêtre окно Заданная часть виртуального пространства (ГОСТ 27459)
8.24 перевертання Динамічне відображення елементів зображення, що обертаються навколо якоїсь осі,	en fr ru	tumbling culbute кувыркание (Динамическое отображение эле-		8.29 поле виведення Задана частина простору візуалізації	en fr	viewport cldture поле вывода Заданная часть пространства визуализации (ГОСТ 27459)

АБЕТКОВИЙ ПОКАЖЧИК УКРАЇНСЬКИХ ТЕРМІНІВ

адресовність	4.8
вектор абсолютний	6.12
вектор відносний	6.13
величина інкременту	6.14
відлуння (у комп'ютерній графіці)	8.8
відображення дзеркальне	8.19
відтінання	8.16
візуалізація (у комп'ютерній графіці)	6.1
візуалізація типової форми	8.2
вікно	8.28
вузол графобудівника друкувальний	7.12
гасіння зображення	6.3
генератор векторів	7.14
генератор кривих	7.15
генератор символів	7.13
генератор символів крапковий	7.16
генератор символів штриховий	7.17
генерація зображення повторна	8.5
генерація зображення повторювана	8.6
графіка комп'ютерна	4.1
графіка координатна	4.2
графіка растрова	4.3
графобудівник барабанний	7.8
графобудівник електростатичний	7.9
графобудівник планшетний	7.10
графобудівник растровий	7.11
дисплей (у системах оброблення даних)	7.4
дисплей каліграфічний	7.3
дисплей растровий	7.5
екранування	8.18

елемент виявлюваний	8.13
елемент графічний	5.9
завертання	6.4
з'єднання еластичне	8.14
зображення	6.2
зображення закодоване	5.1
зображення основне	8.3
зображення фонове	8.4
зсув (зображення)	8.20
клавіша функційна	7.23
кнопка світлова	7.21
команда візуалізації	4.5
команда візуалізації абсолютна	4.6
команда візуалізації відносна	4.7
координата абсолютна	5.11
координата відносна	5.12
координата інкрементна	5.13
координата користувача	5.14
координата нормалізована	5.16
координата пристрою	5.15
координата універсальна	5.17
копія м'яка (у комп'ютерній графіці)	6.7
копія тверда (у комп'ютерній графіці)	6.8
крок графобудівника	6.15
курсор	8.9
лінія невидима	5.10
маркер (у комп'ютерній графіці)	5.6
масштабування (у комп'ютерній графіці)	8.22
масштабування поступове	8.23
маховичок	7.18
мерехтіння	6.5
мигтіння	6.6

«миша»	7.19
об'єкт тримірний	5.3
одиниця растрова	6.11
панель плазмова	7.6
панорамування	8.21
перевертання	8.24
перетворення для огляду	8.17
перо світлове	7.24
піксель	6.10
планшет (у комп'ютерній графіці)	7.20
поверхня візуалізації	7.1
поворот	8.25
подання каркасно	5.2
поле виведення	8.29
примітив введення	5.7
примітив виведення	5.8
пристрій введення позицій	7.26
пристрій введення послідовності позицій	7.27
пристрій введення чисел	7.22
пристрій вибору	7.28
прокручування	8.26
прокручування вертикальне	8.27
простір візуалізації	6.9
простір віртуальний	5.4
простір фізичний	4.4
рисуння (у комп'ютерній графіці)	8.15
сегмент (у комп'ютерній графіці)	5.5
символ прицілу	8.12
символ трасування	8.11
термінал графічний	7.2
точка адресовна	4.9
трасування (у комп'ютерній графіці)	8.10

трубка запам'ятовувальна електронно-променева	7.7
вказка	7.25
форма типова	8.1
частота відновлення	8.7

АБЕТКОВИЙ ПОКАЖЧИК АНГЛІЙСЬКИХ ТЕРМІНІВ

absolute command	4.6
absolute coordinate	5.11
absolute vector	6.12
addressability	4.8
addressable point	4.9
aiming symbol	8.12
background image	8.4
blanking	6.3
blinking	6.5
calligraphic display device	7.3
character generator	7.13
choice device	7.28
clipping	8.16
coded image	5.1
computer graphics	4.1
coordinate graphics	4.2
cursor	8.9
curve generator	7.15
detectable element	8.13
device coordinate	5.15
device space	4.4
display (in computer graphics)	6.1
display command	4.5
display console	7.2

display device	7.4
display image	6.2
display space	6.9
display surface	7.1
dot matrix character generator	7.16
drum plotter	7.8
echo (in computer graphics)	8.8
electrostatic plotter	7.9
flatbed plotter	7.10
flicker	6.6
foreground image	8.3
form flash	8.2
form overlay	8.1
function button	7.23
graphic element	5.9
hard copy (in computer graphics)	6.8
hidden line	5.10
image regeneration	8.5
increment size	6.14
incremental coordinate	5.13
incremental vector	6.13
inking (in computer graphics)	8.15
input primitive	5.7
light button	7.21
light pen	7.24
locator	7.26
marker (in computer graphics)	5.6
mirroring	8.19
«mouse»	7.19
normalised device coordinate	5.16
output primitive	5.8
panning	8.21

pick device	
pixel	7.25
plasma panel	6.10
plotter step size	7.6
plotting head	6.15
raster display device	7.12
raster graphics	7.5
raster plotter	4.3
raster unit	7.11
refresh	6.11
refresh rate	8.6
relative command	8.7
relative coordinate	4.7
rolling	5.12
rotation	8.27
rubber banding	8.25
scaling (in computer graphics)	8.14
scrolling	8.22
segment (in computer graphics)	8.26
shielding	5.5
soft copy (in computer graphics)	8.18
storage tube	6.7
stroke character generator	7.7
stroke device	7.17
tablet	7.27
three-dimensional object	7.20
thumb wheel	5.3
tracking (in computer graphics)	7.18
tracking symbol	8.10
translating	8.11
tumbling	8.20
user coordinate	8.24
	5.14

valuator	7.22
vector generator	7.14
viewing transformation	8.17
viewport	8.29
virtual space	5.4
window	8.28
wire frame representation	5.2
world coordinate	5.17
wraparound	6.4
zooming	8.23

АБЕТКОВИЙ ПОКАЖЧИК ФРАНЦУЗЬКИХ ТЕРМІНІВ

affichage (en infographie)	6.1
afficheur	7.4
bouclage	6.4
cadre de surimpression	8.1
capacité d'adressage	4.8
champ de visée	8.12
changement d'échelle (en infographie)	8.22
clignotement	6.5
clôture	8.29
commande absolue	4.6
commande d'affichage	4.5
commande relative	4.7
comparateur	7.22
coordonnée absolue	5.11
coordonnée d'appareil	5.15
coordonnée d'appareil normée	5.16
coordonnée d'utilisateur	5.14
coordonnée par accroissement	5.13

coordonnée relative	5.12
coordonnée universelle	5.17
copie papier (en infographie)	6.8
culbute	8.24
curseur	8.9
défilement	8.26
défilement vertical	8.27
détourage	8.16
dispositif de désignation	7.25
écho (en infographie)	8.8
écran à plasma	7.6
élément détectable	8.13
élément graphique	5.9
encrage (en infographie)	8.15
espace d'affichage	6.9
espace d'appareil	4.4
espace virtuel	5.4
étirement	8.14
extinction	6.3
fenêtre	8.28
fond d'image	8.4
fréquence de rafraîchissement	8.7
générateur de caractères	7.13
générateur de caractères par points	7.16
générateur de caractères par traits	7.17
générateur de courbes	7.15
générateur de vecteurs	7.14
image	6.2
image codée	5.1
image vidéo (en infographie)	6.7
impression de cadre	8.2
incrément	6.14

infographie	4.1
infographie par coordonnées	4.2
infographie par quadrillage	4.3
lecteur de courbes	7.27
ligne cachée	5.10
marque (en infographie)	5.6
masquage	8.18
molette	7.18
objet a trois dimension	5.8
panoramique	3.21
papillotement	6.6
pas de traceur	6.15
photostyle	7.24
pixel	6.10
position adressable	4.9
poursuite (en infographie)	8.10
premier plan d'image	8.3
primitive d'entrée	5.7
primitive graphique	5.8
rafraichissement	8.6
réflexion	8.19
régénération d'image	8.5
releveur de coordonnées	7.26
représentation fil de fer	5.2
rotation	8.25
segment (en infographie)	5.5
sélecteur	7.28
«souris»	7.19
surface d'affichage	7.1
symbole de poursuite	8.11
table traçante	7.10
tablette	7.20

tête traçante	7.12
touche de fonction	7.23
touche virtuelle	7.21
traceur à rouleau	7.8
traceur électrostatique	7.9
traceur par ligne	7.11
transformation fenêtre clôture	8.17
translation	8.20
tube à mémoire	7.7
unité de trame	6.11
variation de focale	8.23
vecteur absolu	6.12
vecteur relatif	6.13
visu	7.2
visu à balayage cavalier	7.3
visu à quadrillage	7.5

АБЕТКОВИЙ ПОКАЖЧИК РОСІЙСЬКИХ ТЕРМІНІВ

адресуемость	4.8
вектор абсолютный	6.12
вектор относительный	6.13
величина инкремента	6.14
визуализация (в компьютерной графике)	6.1
визуализация типовой формы	8.2
гашение изображения	6.3
генератор векторов	7.14
генератор кривых	7.15
генератор символов	7.13
генератор символов точечный	7.16
генератор символов штриховой	7.17

генерация изображения повторная	8.5
генерация изображения повторяющаяся	8.6
графика компьютерная	4.1
графика координатная	4.2
графика растровая	4.3
графопостроитель барабанный	7.8
графопостроитель планшетный	7.10
графопостроитель растровый	7.11
графопостроитель электростатический	7.9
дисплей (в системах обработки данных)	7.4
дисплей каллиграфический	7.3
дисплей растровый	7.5
единица растровая	6.11
заворачивание	6.4
изображение	6.2
изображение закодированное	5.1
изображение основное	8.3
изображение фоновое	8.4
клавиша функциональная	7.23
кнопка световая	7.21
команда визуализации	4.5
команда визуализации абсолютная	4.6
команда визуализации относительная	4.7
координата абсолютная	5.11
координата инкрементальная	5.13
координата мировая	5.17
координата нормализованная	5.16
координата относительная	5.12
координата пользователя	5.14
координата устройства	5.15
копия мягкая (в компьютерной графике)	6.7
копия твердая (в компьютерной графике)	6.8

кувыркание	8.24
курсор	8.9
линия невидимая	5.10
маркер (в компьютерной графике)	5.6
масштабирование (в компьютерной графике)	8.22
масштабирование постепенное	8.23
маховичок	7.18
мерцание	6.5
мигание	6.6
«мышь»	7.19
объект трехмерный	5.3
окно	8.28
отражение зеркальное	8.19
отсечение	8.16
панель плазменная	7.6
панорамирование	8.21
перо световое	7.24
пиксель	6.10
планшет (в компьютерной графике)	7.20
поверхность визуализации	7.1
поворот	8.25
поле вывода	8.29
представление каркасное	5.2
преобразование для просмотра	8.17
примитив ввода	5.7
примитив вывода	5.8
прокручивание	8.26
прокручивание вертикальное	8.27
пространство визуализации	6.9
пространство виртуальное	5.4
пространство физическое	4.4
рисование (в компьютерной графике)	8.15

сдвиг (изображения)	8.20
сегмент (в компьютерной графике)	5.5
символ прицела	8.12
символ трассировки	8.11
соединение эластичное	8.14
терминал графический	7.2
точка адресуемая	4.9
трассировка (в компьютерной графике)	8.10
трубка запоминающая электронно-лучевая	7.7
узел графопостроителя пишущий	7.12
указка	7.25
устройство ввода позиций	7.26
устройство ввода последовательности позиций	7.27
устройство ввода чисел	7.22
устройство выбора	7.28
форма типовая	8.1
частота регенерации	8.7
шаг графопостроителя	6.15
экранирование	8.18
элемент графический	5.9
элемент обнаруживаемый	8.13
эхо (в компьютерной графике)	8.8

Ключові слова: комп'ютерна графіка, координатна графіка, растрова графіка, фізичний простір, команда візуалізації, абсолютна команда візуалізації, відносна команда візуалізації, адресовність, адресовна точка